

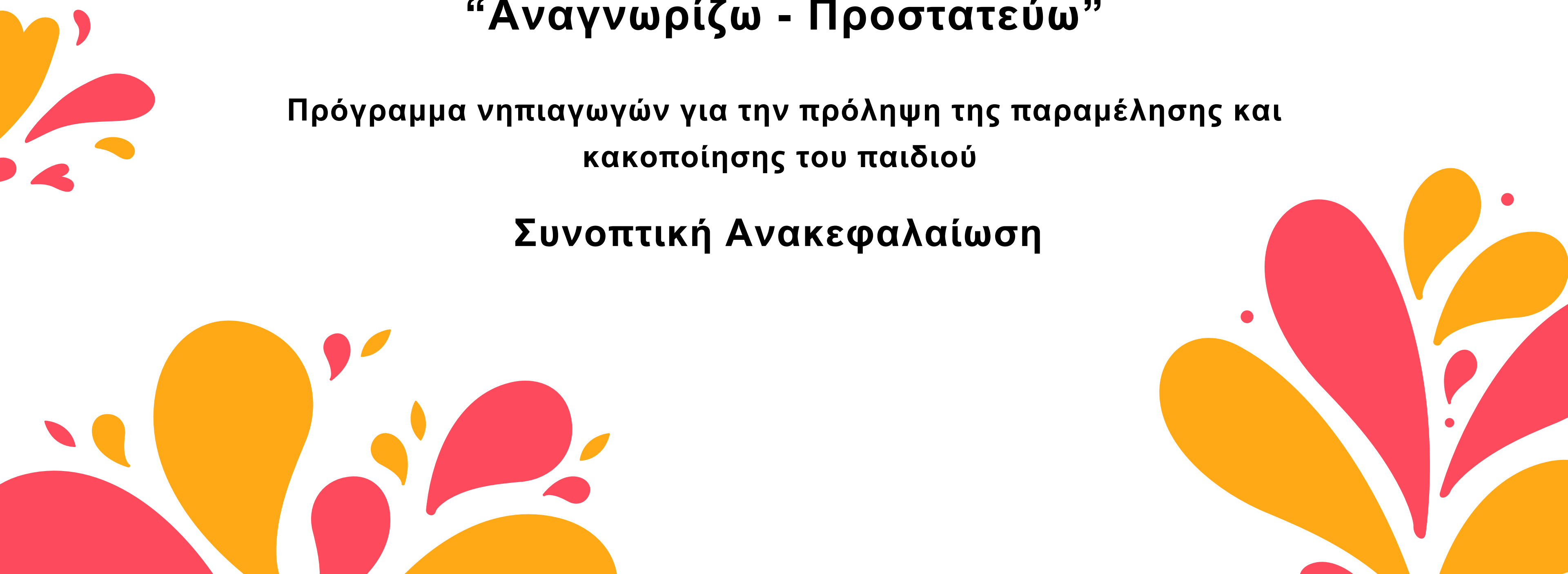
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων
και Αθλητισμού

“Αναγνωρίζω - Προστατεύω”

Πρόγραμμα νηπιαγωγών για την πρόληψη της παραμέλησης και
κακοποίησης του παιδιού

Συνοπτική Ανακεφαλαίωση

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων
και Αθλητισμού

ΟΡΙΣΜΟΣ W.H.O., 1999

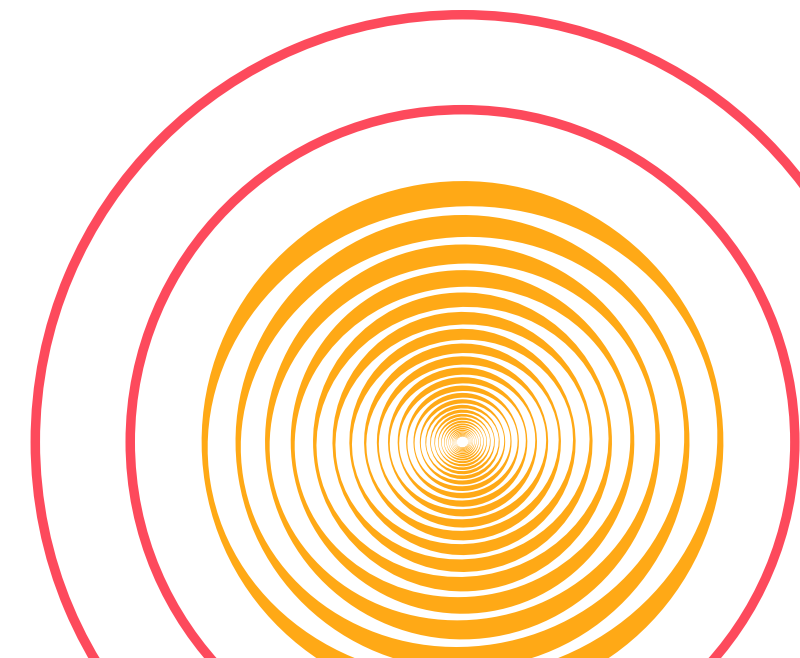
Η κακοποίηση ή κακομεταχείριση του παιδιού περιλαμβάνει όλες τις μορφές σωματικής ή συναισθηματικής κακής μεταχείρισης, σεξουαλικής παραβίασης, παραμέλησης ή παραμελημένης θεραπευτικής αντιμετώπισης ή εκμετάλλευσης για εμπορικούς σκοπούς, η οποία καταλήγει σε συγκεκριμένη ή εν δυνάμει βλάβη που αφορά τη ζωή και την ανάπτυξη του παιδιού, στα πλαίσια μιας σχέσης ευθύνης, εμπιστοσύνης και δύναμης

Μορφές κακοποίησης και παραμέληση

- ✿ Σωματική κακοποίηση
- ✿ Λεκτική κακοποίηση
- ✿ Συναισθηματική/ψυχολογική κακοποίηση
- ✿ Σεξουαλική κακοποίηση
- ✿ Σεξουαλική εκμετάλλευση ανηλίκων, παιδικό trafficking
- ✿ Έκθεση σε σκληρές βίας – σύνδρομο του «αμέτοχου θεατή»
- ✿ Παιδική κακοποίηση μέσω του Διαδικτύου
- ✿ Κακοποίηση από Υπηρεσίες
- ✿ Εκφοβισμός (“Bullying”)
- ✿ Παιδική εργασία
- ✿ Υπολειπόμενη ανάπτυξη μη-οργανικής αιτιολογίας
- ✿ Σύνδρομο «Μυνχάουζεν δι’ αντιπροσώπου»
- ✿ Παραμέληση

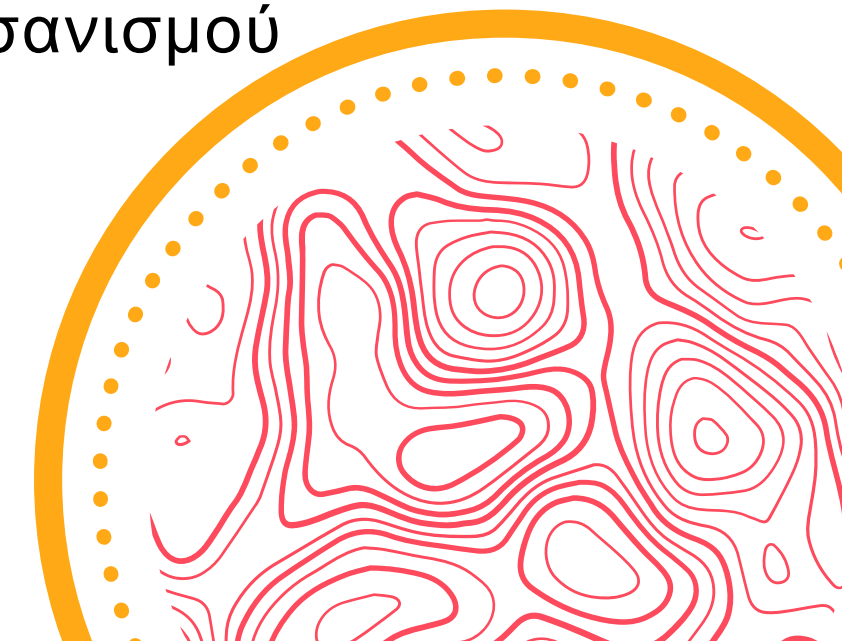

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων
και Αθλητισμού

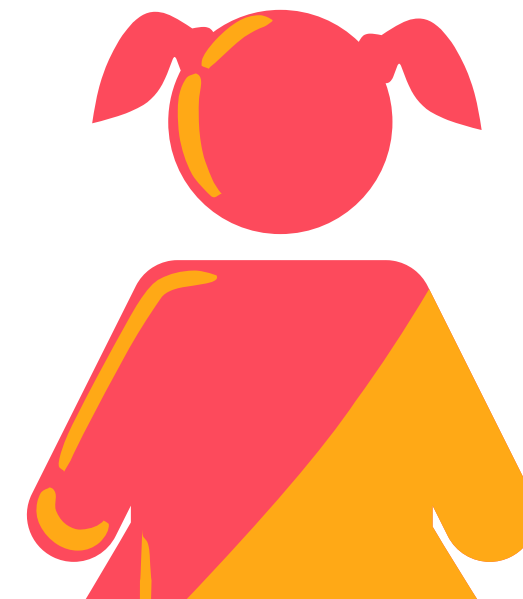
Key facts

- 1 δισεκατομμύριο παιδιά ηλικίας 2 έως 17 ετών έχουν υποστεί σωματική, σεξουαλική ή συναισθηματική βία ή παραμέληση, τον περασμένο χρόνο.
- Τα περιστατικά βίας κατά τη διάρκεια της παιδικής ηλικίας επιδρούν μακροχρόνια στην υγεία και στην ευζωία των ανθρώπων που έχουν υποβληθεί σε αυτά κατά την παιδική ηλικία.
- Διεθνή στοιχεία αποδεικνύουν ότι η κακοποίηση των παιδιών μπορεί να προληφθεί.
- Ο στόχος 16.2 της Agenda 2030 του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών ορίζει: «τέλος στην κακοποίηση, στην εκμετάλλευση, στην εμπορία και σε όλες τις μορφές βίας και βασανισμού παιδιών».

Είναι δύσκολο να αναγνωρίσουμε τα σημάδια της βίας στα παιδιά. Ωστόσο, είναι εξαιρετικά σημαντικό να μάθουμε να τα αναγνωρίζουμε, ακόμη και αν αυτά δεν είναι πάντα φανερά και το παιδί μπορεί να μην είναι σε θέση να μας μιλήσει για αυτά. Ορισμένες μάλιστα φορές τα παιδιά μπορεί να μην αντιλαμβάνονται, να μη συνειδητοποιούν τι τους συμβαίνει ή εάν αυτό που τους συμβαίνει είναι κακοποίηση.

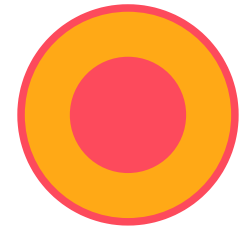
Το πρώτο μεγάλο ζητούμενο είναι να έχουμε πάντα τα μάτια μας ανοιχτά!

- Η αλήθεια ωστόσο είναι ότι, αντίθετα απ'ότι πιστεύεται, η κακοποίηση και η παραμέληση μπορεί να μη δίνουν πάντα ευδιάκριτα σημάδια
- Πολλές φορές αυτό που αποκαλύπτει την κακοποίηση είναι η αναφορά από το παιδί

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων
και Αθλητισμού

Τα σημάδια της κακοποίησης είναι ανάλογα με τους τύπους της κακοποίησης στους οποίους υποβάλλεται ένα παιδί. Για παράδειγμα, είναι διαφορετικά τα σημάδια που φέρει ένα παιδί που παραμελείται και διαφορετικά αυτά που εμφανίζει ένα παιδί που κακοποιείται σεξουαλικά.

Ωστόσο υπάρχουν ορισμένα «κοινά σημάδια» για όλα τα παιδιά που υποβάλλονται σε κακοποίηση.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων
και Αθλητισμού

- Ανεξήγητες αλλαγές στη συμπεριφορά ή στην προσωπικότητα
- Απόσυρση του παιδιού από το σύνολο
- Εμφανίζεται εξαιρετικά αγχώδες
- Γίνεται αχαρακτήριστα επιθετικό, χωρίς λόγο, χωρίς εμφανή αιτία
- Δεν είναι κοινωνικά ενεργό. Δεν συμμετέχει σε κοινωνικά δρώμενα, παιχνίδια, συγκεντρώσεις, κοινές παρέες κ.ά. Έχει λίγους, ελάχιστους φίλους, εάν φυσικά έχει έστω και έναν
- Δεν συνδέεται συναισθηματικά με τους γονείς του και φαίνεται να έχει χαλαρούς δεσμούς μαζί τους
- Γνωρίζει πράγματα που δεν συνάδουν με την ηλικία του (σεξουαλικά υπονοούμενα, παιχνίδια, γνώσεις σχετικές με το σεξ, κ.ά.)
- Τρέχει μακριά από τα υπόλοιπα παιδιά, από τον κόσμο ή εξαφανίζεται
- Σχεδόν πάντα επιλέγει να φορά ρούχα που καλύπτουν το σώμα του

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων
και Αθλητισμού

Η παιδική κακοποίηση αποτελεί σημαντικό πρόβλημα για τη δημόσια υγεία, με μακροχρόνιες επιπτώσεις στη σωματική, ψυχική και συναισθηματική ευημερία.

Επιδημιολογικές μελέτες έχουν δείξει ότι η παιδική κακοποίηση και η παραμέληση συνδέονται με αυξημένο κίνδυνο εμφάνισης διαφόρων προβλημάτων υγείας, συμπεριλαμβανομένων των διαταραχών της ψυχικής υγείας, της κατάχρησης ουσιών και των χρόνιων ασθενειών.

Η πρόληψη της παιδικής κακοποίησης αποτελεί αποκλειστική ευθύνη των γονέων και οι παρεμβάσεις στη δημόσια υγεία ή τα συστήματα υποστήριξης της κοινότητας παίζουν μικρό ρόλο.

Η παιδική κακοποίηση επηρεάζει μόνο ορισμένες πληθυσμιακές ομάδες ή κοινωνικοοικονομικές τάξεις.

Όλα τα άτομα που βιώνουν κακοποίηση κατά την παιδική τους ηλικία θα παρουσιάσουν βίαιη συμπεριφορά στην ενήλικη ζωή τους.

Ας δούμε τώρα κάποια βασικά στοιχεία αναφορικά με τα επιδημιολογικά χαρακτηριστικά της παιδικής κακοποίησης

Έκταση: Η παιδική κακοποίηση και παραμέληση είναι ευρέως διαδεδομένα παγκόσμια φαινόμενα, που επηρεάζουν εκατομμύρια παιδιά κάθε χρόνο σε διάφορα κοινωνικοοικονομικά, πολιτιστικά και γεωγραφικά πλαίσια.

Που συμβαίνει: Η κακοποίηση και η παραμέληση των παιδιών συμβαίνει μέσα στο σπίτι του παιδιού ή σε οικείο οικογενειακό πλαίσιο.

Ηλικία και αναπτυξιακό στάδιο: Τα παιδιά όλων των ηλικιών είναι ευάλωτα στην κακοποίηση και την παραμέληση, αλλά ορισμένες ηλικιακές ομάδες μπορεί να διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο όπως τα βρέφη ή τα μικρά παιδιά.

Ας δούμε τώρα κάποια βασικά στοιχεία αναφορικά με τα επιδημιολογικά χαρακτηριστικά της παιδικής κακοποίησης

Έμφυλες διαφοροποιήσεις: Έρευνες δείχνουν ότι τα αγόρια και τα κορίτσια βιώνουν διαφορετικά είδη κακοποίησης και παραμέλησης. Τα αγόρια είναι πιο πιθανό να υποστούν σωματική κακοποίηση, ενώ τα κορίτσια είναι πιο πιθανό να υποστούν σεξουαλική κακοποίηση. Ωστόσο, είναι σημαντικό να αναγνωρίσουμε ότι τόσο τα αγόρια όσο και τα κορίτσια κινδυνεύουν από όλες τις μορφές κακομεταχείρισης.

Τύποι κακοποίησης και παραμέλησης: Η κακοποίηση των παιδιών περιλαμβάνει διάφορες μορφές κακοποίησης και παραμέλησης, όπως σωματική κακοποίηση, σεξουαλική κακοποίηση, συναισθηματική κακοποίηση και παραμέληση.

Παράγοντες επικινδυνότητας: Πολλοί ατομικοί, οικογενειακοί και κοινωνικοί παράγοντες συμβάλλουν στον αυξημένο κίνδυνο κακοποίησης και παραμέλησης των παιδιών. Αυτοί οι παράγοντες κινδύνου περιλαμβάνουν την κατάχρηση ουσιών από τους γονείς, την ψυχική ασθένεια, τη φτώχεια, την ανεργία, την κοινωνική απομόνωση, τη βία μεταξύ συντρόφων, την οικογενειακή δυσλειτουργία, το άγχος των φροντιστών και την έλλειψη κοινωνικής υποστήριξης.

Ας δούμε τώρα κάποια βασικά στοιχεία αναφορικά με τις επιπτώσεις της κακοποίησης ή/και παραμέλησης του παιδιού

Επιπτώσεις στη σωματική υγεία: Μώλωπες, κατάγματα, εγκαύματα, εσωτερικές κακώσεις και τραυματικές εγκεφαλικές κακώσεις. Η χρόνια κακοποίηση ή/και παραμέληση μπορεί επίσης να οδηγήσει σε χρόνιες παθήσεις της υγείας, όπως η παχυσαρκία, οι καρδιαγγειακές παθήσεις και οι γαστρεντερικές διαταραχές.

Ψυχολογικές και συναισθηματικές επιπτώσεις: Η παιδική κακοποίηση ή/και παραμέληση μπορεί να έχει βαθιές ψυχολογικές και συναισθηματικές επιπτώσεις στους επιζήσαντες, όπως διαταραχή μετατραυματικού στρες (PTSD), κατάθλιψη, άγχος, προβλήματα αυτοεκτίμησης και αυτοκτονικές σκέψεις ή συμπεριφορές. Οι επιζήσαντες μπορεί επίσης να αντιμετωπίζουν δυσκολίες στη διαχείριση των συναισθημάτων, στη δημιουργία υγιών σχέσεων και στην αντιμετώπιση του στρες.

Ας δούμε τώρα κάποια βασικά στοιχεία αναφορικά με τις επιπτώσεις της κακοποίησης ή/και παραμέλησης του παιδιού

Γνωστικές και αναπτυξιακές επιδράσεις: Η κακοποίηση και η παραμέληση κατά τη διάρκεια κρίσιμων περιόδων ανάπτυξης του εγκεφάλου μπορεί να επηρεάσει τη γνωστική λειτουργία και να οδηγήσει σε αναπτυξιακές καθυστερήσεις στο χειρισμό της γλώσσας, της ακαδημαϊκής επιδόσεις και των κοινωνικών δεξιοτήτων.

Συμπεριφορικές συνέπειες: Η κακοποίηση ή/και παραμέληση που υφίσταται ένα παιδί δύναται να έχει σοβαρές επιπτώσεις στη μετέπειτα συμπεριφορά του. Τέτοια βιώματα μεταφράζονται σε επιθετική συμπεριφορά στο σχολείο, σε πιθανή συμμετοχή σε παραβατικές συμπεριφορές, στην κατάχρηση ουσιών κ.α.

Ας δούμε τώρα κάποια βασικά στοιχεία αναφορικά με τις επιπτώσεις της κακοποίησης ή/και παραμέλησης του παιδιού

Κοινωνικές και διαπροσωπικές επιπτώσεις: Τα παιδιά που βιώνουν κακοποίηση και παραμέληση μπορεί να δυσκολεύονται να δημιουργήσουν υγιείς σχέσεις και μπορεί να παρουσιάζουν κοινωνική απόσυρση, απομόνωση ή δυσκολία να εμπιστευτούν τους άλλους. Αυτές οι κοινωνικές και διαπροσωπικές προκλήσεις μπορεί να επιμείνουν στην ενήλικη ζωή.

Μαθησιακές Επιδόσεις: Βιώματα κακομεταχείρισης μπορεί να έχουν σοβαρές επιπτώσεις στις μαθησιακές επιδόσεις του παιδιού. Ένα κακοποιημένο παιδί ίσως δυσκολεύεται να συγκεντρωθεί, να συμμετέχει σε σχολικές δραστηριότητες κ.α.

Ας δούμε τώρα κάποια βασικά στοιχεία αναφορικά με τις επιπτώσεις της κακοποίησης ή/και παραμέλησης του παιδιού

Μακροπρόθεσμες επιπτώσεις στην ψυχική υγεία: Οι επιπτώσεις της παιδικής κακοποίησης και παραμέλησης μπορεί να επεκταθούν και στην ενήλικη ζωή, αυξάνοντας τον κίνδυνο ψυχικών διαταραχών όπως κατάθλιψη, άγχος, κατάχρηση ουσιών, διατροφικές διαταραχές και διαταραχές προσωπικότητας. Οι επιζώντες μπορεί επίσης να αντιμετωπίσουν προκλήσεις στην επαγγελματική απόδοση, συζυγικές σχέσεις, και συνολική ποιότητα ζωής.

Διαγενεακές Επιπτώσεις: Οι επιζώντες μπορεί να δυσκολεύονται να αναθρέψουν τα δικά τους παιδιά λόγω του ανεπίλυτου τραύματος και των δυσπροσαρμοστικών μηχανισμών αντιμετώπισης που προέρχονται από τις δικές τους εμπειρίες κακοποίησης.

Διαχείριση του Φαινομένου - Ο ρόλος των νηπιαγωγών στην παρέμβαση

Ας δούμε αρχικά κάποια βασικά στοιχεία για την αναφορά:

Τι κάνω αν :

Υποψιάζομαι ή Αντιληφθώ ότι ένα παιδί παραμελείται

Υποψιάζομαι ή Αντιληφθώ ότι ένα παιδί κακοποιείται
σωματικά

Υποψιάζομαι ή Αντιληφθώ ότι ένα παιδί κακοποιείται
σεξουαλικά

Κάνω επίσημη αναφορά

Αναφορά είναι η ανακοίνωση συγκεκριμένων σχετικών πληροφοριών σε έναν τοπικό φορέα προστασίας του παιδιού ή/και στην αστυνομία ή σε δικαστική αρχή σχετικά με ένα παιδί, για του οποίου την σωματική ή πνευματική υγεία ή ευεξία ο αναφέρων έχει βάσιμες υποψίες ότι βρίσκονται σε κίνδυνο ως αποτέλεσμα κακοποίησης ή/και παραμέλησης.

Στην Ελλάδα σύμφωνα με το άρθρο 38 του ΠΚΔ, υποχρέωση αναφοράς έχουν:

Ανακριτικοί υπάλληλοι

Εκπαιδευτικοί

Ειδικό εκπαιδευτικό ή βοηθητικό προσωπικό

Μέλη του προσωπικού και Προϊστάμενοι των Κέντρων Εκπαιδευτικής και Συμβουλευτικής Υποστήριξης (Κ.Ε.Σ.Υ)

ν. 4547/2018

Η αναφορά είναι σημαντική γιατί:

Εντοπίζονται νωρίτερα τα παιδιά θύματα και προστατεύονται από περαιτέρω βλάβες

Χωρίς παρέμβαση τα παιδιά παραμένουν θύματα μέχρι την ενηλικίωση ενώ παραγραφή πολλές φορές ΔΕΝ τους επιτρέπει να το καταγγείλουν ποτέ

Οι αρμόδιες αρχές ΔΕΝ μπορούν να παρέμβουν, χωρίς την αναφορά, καθώς δεν γνωρίζουν το περιστατικό

Θυμάμαι πως:

**Αναφορά σημαίνει
υποψία, ανησυχία**

**Η αναφορά είναι μια
προληπτική ενέργεια για
την επιβεβαίωση -
αξιολόγηση πληροφοριών**

DON'T'S

Οι εκπαιδευτικοί:

- ✘ Δεν ερευνούν
- ✘ Δεν εξετάζουν το σώμα του παιδιού
- ✘ Δεν είναι ανακριτές
- ✘ Δεν επαληθεύουν δηλώσεις παιδιών
- ✘ Δεν προβαίνουν σε οριστικά συμπεράσματα

Προβαίνω σε άμεση αναφορά όταν:

- το περιστατικό είναι τρέχον ή πρόσφατο
- υπάρχει σοβαρός τραυματισμός
- προκύπτει αναπηρία
- υπάρχει μακροχρόνια βλάβη στην ανάπτυξη
- υπάρχει διατάραξη της συναισθηματικής σταθερότητας σε βάρος του παιδιού

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων
και Αθλητισμού

Μύθοι

Καλύτερα να περιμένω μέχρι να σιγουρευτώ απόλυτα και να έχω αποδείξεις πριν την αναφορά μου

Δεν είναι δική μου δουλειά να αναφέρω την κακοποίηση, είναι δουλειά των ειδικών

Αλήθειες

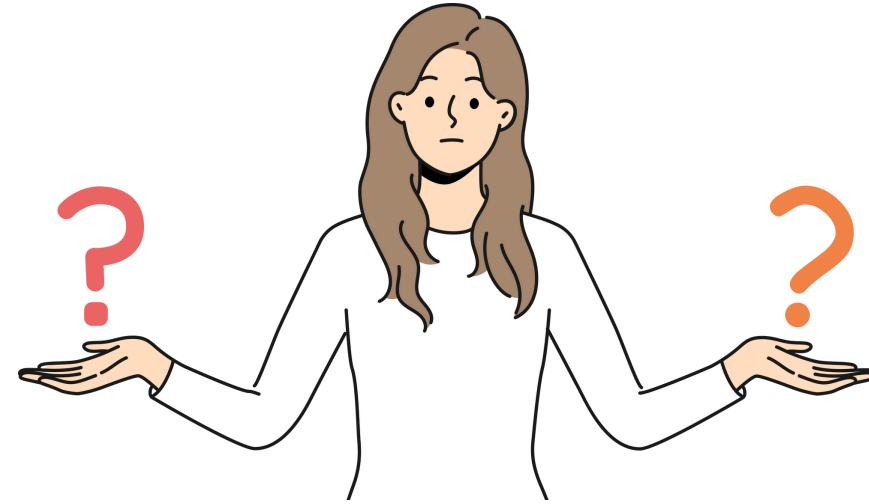
Δεν είναι ανάγκη να είμαι απόλυτα σίγουρος προκειμένου να κάνω την αναφορά για πιθανό περιστατικό, ειδικά αν υποχρεούμαι προς τούτο νομικά

Οι αρμόδιες αρχές θα διερευνήσουν το περιστατικό, είναι δική τους δουλειά να προσδιορίσουν αν υπήρξε κακομεταχείριση/κακοποίηση

Αν είμαι επαγγελματίας που εργάζομαι με παιδιά έχω αρμοδιότητα και ευθύνη να προφυλάσσω τα παιδιά από τον κίνδυνο, να δώσω στο παιδί την ευκαιρία να ακουστεί, να προσέξω τα σημάδια, να αντιληφθώ το πρόβλημα και να ενεργήσω

Αν δεν είμαι βέβαιος/η:

Αν εγώ έχω βάσιμες υποψίες πως το παιδί είναι σε κίνδυνο, στο πλαίσιο της εργασίας μου ή της καθημερινότητάς μου προχωράω πάραυτα σε αναφορά

Καλύτερα να γνωστοποιήσω

**Παρά να μη μιλήσω σε αρμόδιο
φορέα**

Σε περίπτωση που αντιληφθώ πως ένα παιδί είναι θύμα ενδοοικογενειακής βίας θυμάμαι **πως υπάρχει ειδικός νόμος**

ν.3500/2006

Ο εκπαιδευτικός δημοσίου ή ιδιωτικού εκπαιδευτικού ιδρύματος, καθώς και πάσης φύσεως Μονάδων προσχολικής αγωγής, που αντιλαμβάνεται ή πληροφορείται ότι έχει διαπραχθεί έγκλημα ενδοοικογενειακής βίας εις βάρος ανηλίκου, έχει την υποχρέωση να το ανακοινώσει στο διευθυντή της σχολικής μονάδας και εκείνος να το καταγγείλει αμέσως στον εισαγγελέα ή την αστυνομία (ΑΡΘΡΟ 23, ν. 3500/2006)

Παρέχει ειδική και αυξημένη προστασία στο ανήλικο θύμα ενδοοικογενειακής βίας

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων
και Αθλητισμού

Ο ν.5090/2024 - τροποποίηση του ν.3500/06

Υποχρέωση αναφοράς και το ακαταδίωκτο

Τα πρόσωπα της παρ. 1, που προβαίνουν σε αναφορά εγκλήματος ενδοοικογενειακής βίας **δεν εγκαλούνται, δεν ενάγονται, δεν διώκονται πειθαρχικά, δεν απολύονται, ούτε υφίστανται άλλου είδους κυρώσεις ή δυσμενή μεταχείριση**, για το περιστατικό που ανέφεραν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, παρά μόνο εάν προέβησαν εν γνώσει τους σε αναληθή αναφορά.

Τα πρόσωπα της παρ. 1 καλούνται να εξετασθούν ως μάρτυρες κατά τη διαδικασία στο ακροατήριο, μόνο αν το έγκλημα ενδοοικογενειακής βίας δεν αποδεικνύεται με οποιοδήποτε άλλο αποδεικτικό μέσο.

Που κάνω αναφορά

Στις Εισαγγελικές αρχές

Εισαγγελία Πρωτοδικών, Τμήμα Ανηλίκων Αθηνών, τηλέφωνο 210 8827993

Τμήμα Ανηλίκων Θεσσαλονίκης, τηλέφωνο: 231 3311152 και 231 3311166

Τμήμα Ανηλίκων Πειραιά, τηλέφωνο: 213 2157151

Σε γενική Εισαγγελία όπου δεν υπάρχει ανηλίκων

Στην Ελληνική Αστυνομία

Υποδιεύθυνση Προστασίας Ανηλίκων της Διεύθυνσης Ασφαλείας Αττικής,
τηλέφωνο: 210 6476573

Τμήμα Ανηλίκων της Υποδιεύθυνσης Δίωξης Εγκλημάτων κατά της Ζωής της Διεύθυνσης
Ασφαλείας Θεσσαλονίκης, τηλέφωνο: 2310 388456

Στις κατά τόπους υπηρεσίες ασφαλείας των νομών ή στην Άμεση Δράση 100

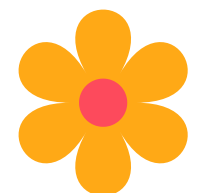

Που κάνω αναφορά

Για αναφορές περιστατικών διαδικτυακής παρενόχλησης – παιδοφιλίας ή παιδικής πορνογραφίας, είναι δυνατή η επικοινωνία και με τη **Δίωξη Ηλεκτρονικού Εγκλήματος** στην ειδική τηλεφωνική γραμμή καταγγελιών 11188 ή μέσω ηλεκτρονικής αλληλογραφίας στη διεύθυνση ccu@cybercrimeunit.gov.gr

Στον **Συνήγορο του Πολίτη – Κύκλο Δικαιωμάτων του Παιδιού**,
τηλέφωνο: 213 1306744, 213 1306710, 213 1306703 (γραμματεία),
Δευτέρα έως Παρασκευή 09:00- 16:00

Που αλλού μπορώ να απευθυνθώ

Στο 1107. **Εθνική Γραμμή Παιδικής Προστασίας του ΕΚΚΑ**
Λειτουργεί όλο το 24ώρο και δέχεται κλήσεις χωρίς χρέωση

Στο 11188. **Διεύθυνση Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος**
Εφόσον πρόκειται για περιστατικό διαδικτυακής παρενόχλησης.
Λειτουργεί όλο το 24ώρο και δέχεται κλήσεις χωρίς χρέωση

Στο 213 13067744, 213 1306710, 213 1306703. **Συνήγορος του Πολίτη Συνήγορος του Παιδιού**
Δευτέρα έως Παρασκευή 09:00-16:00

Στο 210 7715791. **Διεύθυνση Ψυχικής Υγείας του Ινστιτούτου Υγείας του Παιδιού**
Δευτέρα έως Παρασκευή 09:00-17:00

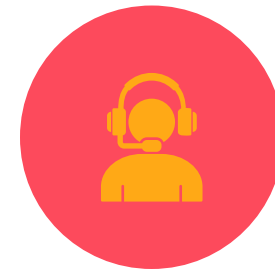

Στο 1056. **Εθνική Γραμμή SOS “Χαμόγελο του Παιδιού”**
Λειτουργεί όλο το 24ώρο και δέχεται κλήσεις χωρίς χρέωση

Που αλλού μπορώ να απευθυνθώ

ΓΡΑΜΜΗ Eliza 10454

Η μοναδική Γραμμή Υποστήριξης και Ενδυνάμωσης
σε Θέματα Παιδικής Προστασίας που απευθύνεται σε επαγγελματίες

Η ΓΡΑΜΜΗ Eliza 10454 λειτουργεί καθημερινά

Δευτέρα με Παρασκευή

10:00 - 20:00

Η Γραμμή λειτουργεί χωρίς χρέωση

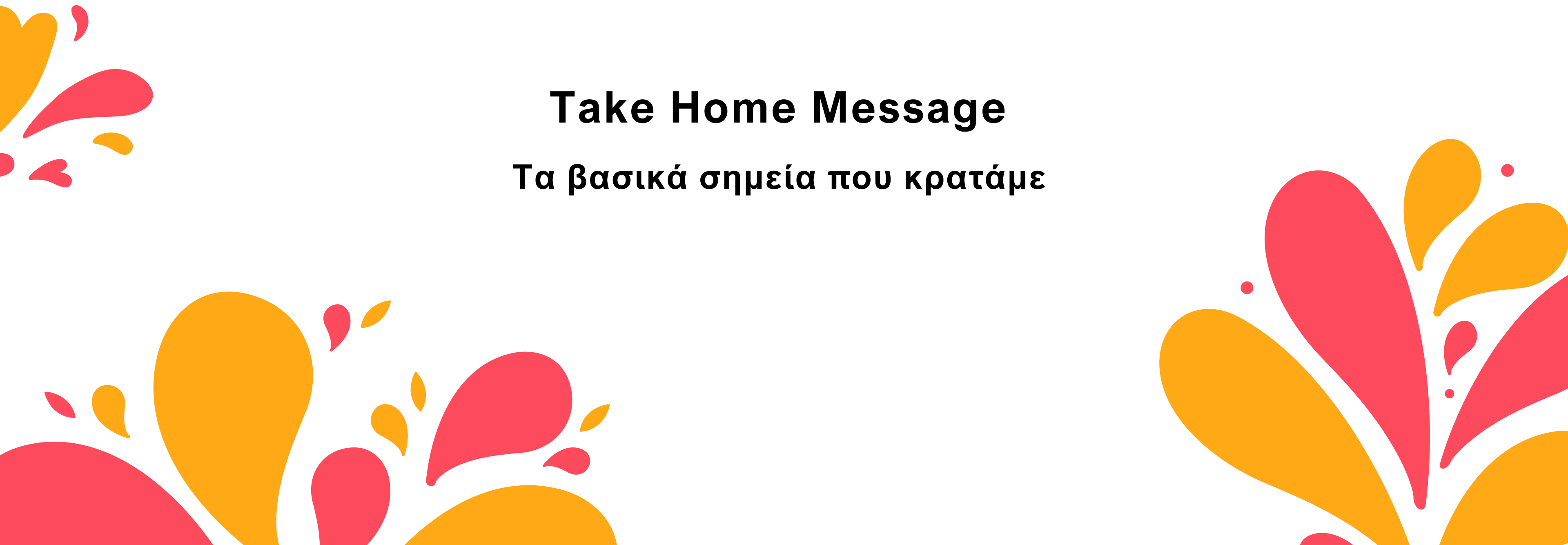

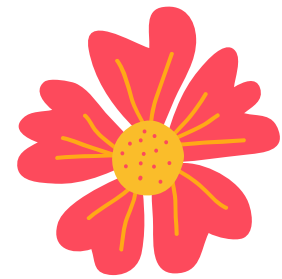
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων
και Αθλητισμού

Take Home Message

Τα βασικά σημεία που κρατάμε

**Η κακοποίηση ή/και παραμέληση ενός παιδιού είναι
ένα συχνό φαινόμενο**

**Δεν κάνει διακρίσεις σε ηλικία, φύλο ή
κοινωνικοοικονομική κατάσταση**

Δράστης είναι συνήθως κάποιο πρόσωπο απο το στενό οικογενειακό περιβάλλον του παιδιού - πολλές φορές ένας από τους δυο γονείς

Η κακοποίηση ή/και παραμέληση που βιώνει ένα παιδί σε νεαρή ηλικία μπορεί να έχει ανεπανόρθωτες συνέπειες στην αναπτυξιακή του πορεία

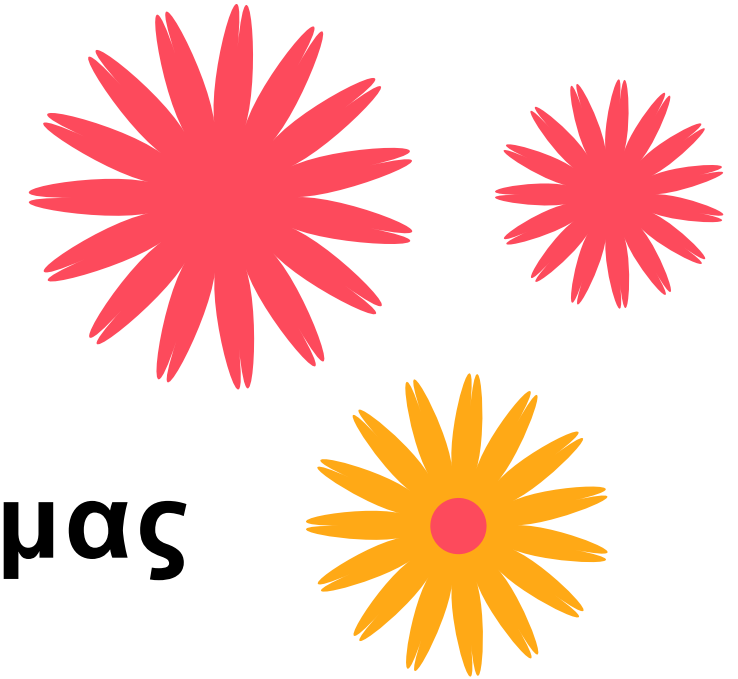

Η πρώτη παρέμβαση προκρίνεται ως ο πιο καίριος και αποτελεσματικός τρόπος μείωσης των δυσμενέστατων επιπτώσεων της παιδικής κακομεταχείρισης, καθώς δίνει την ευκαιρία να αποσοβηθούν οι σοβαρές, μη αναστρέψιμες επιπτώσεις

Είναι ρόλος των νηπιαγωγών να αναγνωρίσουν εγκαίρως ένα παιδί που κακοποιείται ώστε να μπορέσουν να το βοηθήσουν να βγει από αυτή τη δυσμενή κατάσταση

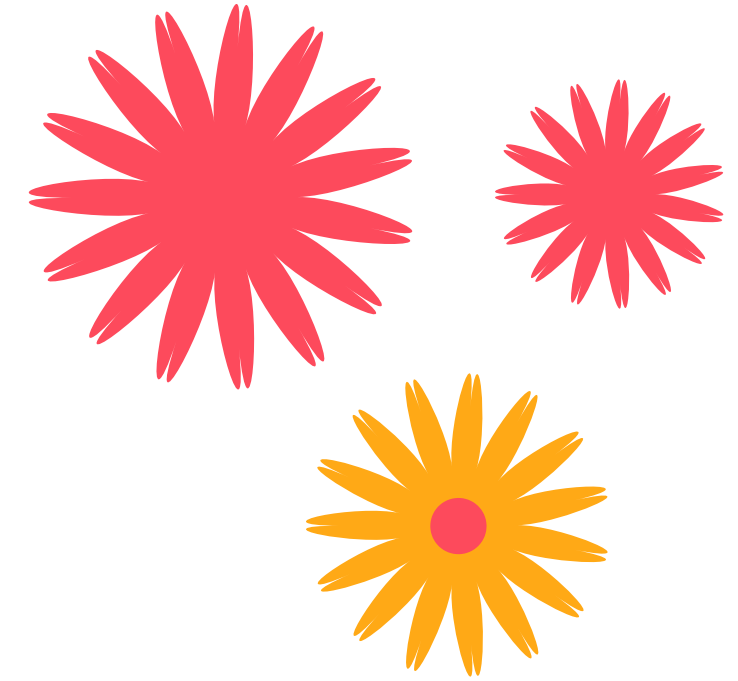
Τα μικρά παιδιά βασιζονται πάνω μας

**Είναι χρέος όλων μας να τα πλαισιώσουμε με ασφάλεια και
φροντίδα**

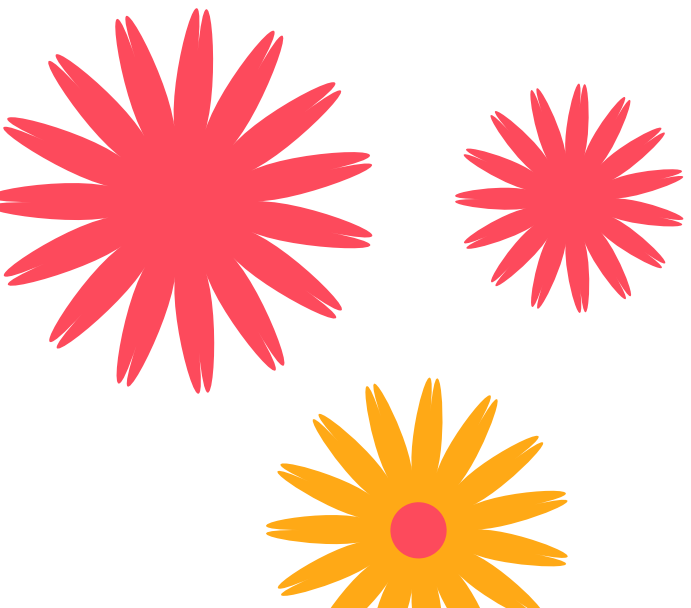

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων
και Αθλητισμού

Ευχαριστούμε Πολύ

“Αναγνωρίζω - Προστατεύω”

Πρόγραμμα νηπιαγωγών για την πρόληψη της παραμέλησης και
κακοποίησης του παιδιού

Φορέας Υλοποίησης

